

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1984

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
176

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

497. Οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία των «σπουδαστικών λεσχών» των τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΤΕΙ). 1
498. Κανονισμός σπουδών στα Τ.Ε.Ι. 2

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 497

Οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία των «σπουδαστικών λεσχών» των τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΤΕΙ)»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν. 1404/1983 «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (ΦΕΚ 173-Α')
2. Την απόφαση αριθ. Υ79/21.6.1984 (ΦΕΚ 413 τ. Β') ανάθεση αρμοδιοτήτων στον αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών
3. Την υπ' αριθμ. 599/1984 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, αποφασίζουμε :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Γενικές διατάξεις-Διοίκηση της σπουδαστικής λέσχης

Άρθρο 1.

Εκπλήρωση των σκοπών της λέσχης

1. Η «σπουδαστική λέσχη» μεριμνά ιδίως :
  - α) για την εξασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής παροχής σίτισης και στέγασης στους σπουδαστές του ΤΕΙ.

β) για την οργάνωση και λειτουργία βιβλιοθηκών, αναγνωστηρίων, αναψυκτηρίων, εντευκτηρίων και λοιπών χώρων αναψυχής και άθλησης των σπουδαστών.

γ) για την διοργάνωση αθλητικών, καλλιτεχνικών, πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων εντός και εκτός της χώρας.

δ) για την ανάπτυξη διεθνών σχέσεων και ανταλλαγών ως και συστημάτων πληροφόρησης των σπουδαστών πάνω σε θέματα επαγγελματικού τους προσανατολισμού και αποκατάστασης.

ε) για την περιοδική έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων με πληροφορίες γύρω από τις διευκολύνσεις και τον τρόπο που παρέχονται στους σπουδαστές.

2. Στα πλαίσια των σκοπών της η «σπουδαστική λέσχη» μπορεί, είτε με τη μορφή της αυτοδιαχείρισης, είτε με τη μορφή αμιγούς δημόσιας επιχείρησης ή επιχείρησης μικτής οικονομίας, Α.Ε. ή συνεταιρισμού να αναλαμβάνει επιχειρηματικές δραστηριότητες όπως :

α) την παραγωγή, διακίνηση, διάθεση, εκμετάλλευση ή μεταποίηση των διαφόρων προϊόντων γης ή έργων ή υλικών που παράγονται από τις γεωργικές εκτάσεις, τις κτηνοτροφικές ή άλλες εγκαταστάσεις που εκχωρούνται σε αυτή, σύμφωνα με την παρ. 1 εδαφ. β περ. ii του άρθρου 31 του Ν. 1404/1983.

β) την εκτύπωση, διακίνηση και διάθεση διαφόρων βιβλίων, σημειώσεων ή κάθε φύσης εντύπων των Τ.Ε.Ι. ή και εκτός Τ.Ε.Ι.

γ) την εκμετάλλευση κυλικείων, μπαρ, εστιατορίων, εντευκτηρίων, αθλητικών ή άλλων εγκαταστάσεων.

δ) τη σύμπραξη με συνεταιριστικές οργανώσεις για την συνεκμετάλλευση διαφόρων καταναλωτικών προϊόντων ή προϊόντων ένδυσης.

Άρθρο 2.

Διοίκηση της «σπουδαστικής λέσχης»

Την διοίκηση της «σπουδαστικής λέσχης» ασκεί το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος εκτελεί τις αποφάσεις του Δ.Σ. ασκεί τις αρμοδιότητές του σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος, παρακολουθεί και συντονίζει το έργο όλων των οργάνων της λέσχης και την εκπροσωπεί διακαστικά και εξώδικα.

Άρθρο 3.

Συγκρότηση και λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Α. Συγκρότηση

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) συγκροτείται από :

- α) τον πρόεδρο του οικείου ΤΕΙ ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, β) ένα μέλος του εκπαιδευτικού ή ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού (Ε.Π. ή Ε.Ε.Π.) από κάθε σχολή του ΤΕΙ και γ) έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών από κάθε σχολή του ΤΕΙ. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. μπορεί να μετέχει και ο προϊστάμενος των Διοικητικών υπηρεσιών της «λέσχης» ο οποίος εισηγείται διάφορα διοικητικά θέματα χωρίς δικαίωμα ψήφου. Χρέη γραμματέα ασκεί διοικητικός υπάλληλος της «λέσχης» και σε περίπτωση αδυναμίας ή έλλειψης, διοικητικός υπάλληλος του ΤΕΙ, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του προέδρου.

2. Τα μέλη του Ε.Π. ή Ε.Ε.Π. των σχολών ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τα συμβούλια των οικείων σχολών, ενώ οι εκπρόσωποι των σπουδαστών καθε σχολής ορίζονται με τους αναπληρωτές του από το διοικητικό συμβούλιο του οικείου σπουδαστικού συλλόγου. Ο ορισμός των μελών Ε.Π. και Ε.Ε.Π. και των εκπροσώπων των σπουδαστών μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την επίδοση του σχετικού εγγράφου του προέδρου του οικείου ΤΕΙ «για την υπόδειξη των εκπροσώπων». Εφόσον μέσα στη παραπάνω προθεσμία δεν προτάθηκε από το αρμόδιο, σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, συλλογικό όργανο εκπρόσωπος Ε.Π. ή Ε.Ε.Π. ή σπουδαστής συγκεκριμένης σχολής, ο Υπουργός προβαίνει στη συγκρότηση του Δ.Σ. ορίζοντας και τον εκπρόσωπο για το οποίο δεν έγινε πρόταση.

3. Οι προτάσεις των ενδιαφερομένων φορέων για τα μέλη του Δ.Σ. υποβάλλονται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με τη φροντίδα του προέδρου του Τ.Ε.Ι. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συγκροτείται το Δ.Σ. της λέσχης και ορίζεται η έναρξη της θητείας των μελών του.

4. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου του ακαδημαϊκού έτους του διορισμού τους και διαρκεί :

α) του προέδρου ή του νόμιμου αναπληρωτού του, όσο διαρκεί, παράλληλα, η θητεία τους στο Τ.Ε.Ι.

β) των μελών Ε.Π. ή Ε.Ε.Π. δύο χρόνια και των εκπροσώπων των σπουδαστών ένα (1) χρόνο.

Β. Λειτουργία

1. Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά μεν δύο (2) φορές το μήνα, έκτακτα δε, για τη συζήτηση έκτακτων ή επείγοντων θεμάτων, όταν κληθεί από τον πρόεδρο ή ζητηθεί γραπτά από το ένα δεύτερο (1/2) των μελών του συμβουλίου.

2. Η σύγκληση του συμβουλίου γίνεται με γραπτή πρόσκληση του προέδρου στην οποία ορίζονται και τα θέματα ημερήσιας διάταξης ως και οι εισηγητές επί μέρους εξειδικευμένων θεμάτων.

Τον πρόεδρο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο αντιπρόεδρος. Αντιπρόεδρος εκλέγεται μέλος του Ε.Π. που μετέχει του Δ.Σ. κατά την πρώτη μετά την έναρξη της θητείας του συνεδρίαση του Δ.Σ.

Εισηγητές ή εμπειρογνώμονες ορίζονται μέλη του Συμβουλίου ή άλλα άτομα που, κατά την κρίση του προέδρου, διαθέτουν τις ειδικές εκείνες γνώσεις που απαιτεί η φύση του θέματος που εισάγεται για συζήτηση. Οι εισηγητές μη μέλη του Συμβουλίου της «λέσχης» δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη του Συμβουλίου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα που ορί-

ζεται η συνεδρίαση. Σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης ή έκτακτων περιστάσεων η σύγκληση του Συμβουλίου μπορεί να γίνει χωρίς την τήρηση της προθεσμίας αυτής.

3. Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία αν παρίστανται τα μισά συν ένα των μελών του, περιλαμβανομένου και του προέδρου.

Η συμμετοχή των μελών στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι υποχρεωτική. Αν μετά πάροδο μισής (30') ώρας από την ώρα που ορίστηκε η συνεδρίαση δεν επιτευχθεί απαρτία ο πρόεδρος λύνει τη συνεδρίαση και ορίζει συγχρόνως νέα συνεδρίαση αναφέροντας και το λόγο της ματαίωσης.

4. Οι αποφάσεις και γνώμες του συμβουλίου πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες, λαμβάνονται δε με φανερό ψήφοφορία και κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών, σε περίπτωση δε ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία υπάρχουν περισσότερες από δύο προτάσεις και καμιά απ' αυτές δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία ή ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο προτάσεων που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη στο σχηματισμό της πλειοψηφίας.

5. Για θέματα : κατάρτισης ή τροποποίησης του προϋπολογισμού της «λέσχης», την ψήφιση έκτακτων ή συμπληρωματικών πιστώσεων, την εκποίηση διαφόρων προϊόντων ή υλικών που δεν χρησιμοποιούνται, την ανάληψη επιχειματικών δραστηριοτήτων και την επιχειρηματική μορφή ως και την κατάρτιση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας της Λέσχης, απαιτείται αυξημένη απαρτία των τριών τετάρτων (3/4) του συνόλου των μελών, μη περιλαμβανομένου του προέδρου, και απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

6. Οι αποφάσεις ή γνώμες του συμβουλίου πλήρως αιτιολογημένες διατυπώνονται σε πρακτικά, τα οποία μονογράφονται αρχικά στο τέλος της συνεδρίασης απ' όλα τα συμμετέχοντα μέλη και αφού καθαρογραφούν επικυρώνονται προ της ημερήσιας διάταξης στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση.

Η διατύπωση των πρακτικών είναι συνοπτική και πλήρης χωρίς να διατυπώνονται σε αυτά οι συζητήσεις των μελών. Εκτός αν ζητηθεί ειδικά η διατύπωση αυτολεξεί ορισμένης πρότασης, γνώμης ή φράσης από μέλος του.

Στα πρακτικά αναγράφονται τα ονόματα των μελών που πήραν μέρος στη συνεδρίαση, όπως επίσης και αυτών που απουσίασαν, η ώρα, ημερομηνία, ημέρα και ο τόπος συνεδρίασης, τυχόν συμμετοχή αναπληρωματικών μελών σε αντικατάσταση κωλυομένων τακτικών και, τέλος η διατύπωση των απόψεων των μελών που μειοψήφισαν.

7. Τα πρακτικά του συμβουλίου αφού καθαρογραφούν αρχειοθετούνται κατ' αυξοντα αριθμό, βιβλιοδετούνται στο τέλος του χρόνου και τηρούνται από το τμήμα διοικητικών υποθέσεων της λέσχης. Των πρακτικών μπορεί να λάβει γνώση κάθε ενδιαφερόμενος που έλκει έννομο συμφέρον και μετά από γραπτό αίτημα, μπορεί, κατά την κρίση του προέδρου, να χορηγηθεί και κυρωμένο αντίγραφο.

Άρθρο 4.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Δ.Σ. είναι το κυρίαρχο όργανο της Λέσχης, χαράσσει τη γενική πολιτική της και ασκεί όλες τις αρμοδιότητες πλην εκείνων που έχουν ειδικά ανατεθεί με το διάταγμα αυτό σε άλλο όργανο. Ασκεί ιδίως τις εξής αρμοδιότητες :

α) προτείνει στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για όλα τα θέματα παροχών και διευκολύσεων προς τους σπουδαστές, ως και τον τρόπο και τις προϋποθέσεις, σίτισης, στέγασης, λήψης σπουδαστικών δανείων και λοιπών παροχών.

β) αποφασίζει για όλα τα θέματα εκμετάλλευσης ή εκποίησης των περιουσιακών στοιχείων της λέσχης, προμηθειών κάθε είδους, μηχανολογικού εξοπλισμού, οργάνων, επίπλων, σκευών, βιβλίων και άλλων υλικών αναλωτών και μη αναλωτών που είναι απαραίτητα για τις ανάγκες της λέσχης.

γ) εγκρίνει τη μίσθωση, ή αγορά χώρων και εγκαταστάσεων ή παραχωρεί τέτοιους χώρους για την οργάνωση και λειτουργία : αναψυκτηρίων, εντευκτηρίων, πολιτιστικών κ.λ.π. εκδηλώσεων ορίζει τον τρόπο, τις διαδικασίες και τους υπεύθυνους που θα λειτουργούν τις εκμεταλλεύσεις αυτές.

δ) επιλέγει και εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη, την ανάληψη συγκεκριμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος και προβαίνει σε αναθέσεις ή εξουσιοδοτήσεις των διαφόρων οργάνων του ή στη συγκρότηση επιτροπών για την κίνηση όλων των απαιτούμενων διαδικασιών και την εκπόνηση μελετών που θα το διευκολύνουν στην απόφαση για την ανάληψη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ε) προβαίνει στη σύναψη κάθε είδους συμφωνιών με ιδιώτες προμηθευτές ή συνεταιρισμούς και βιοτεχνίες για την προμήθεια των αναγκαίων ειδών και υλικών προς εκπλήρωση των σκοπών και την αποτελεσματική λειτουργία της λέσχης.

στ) εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της λέσχης.

ζ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη, εισήγηση ή επίλυση διαφόρων θεμάτων, την προμήθεια ή παραλαβή κάθε είδους υλικών και εξοπλισμού κ.λ.π.

η) ψηφίζει τον ετήσιο προϋπολογισμό της λέσχης και τις έκτακτες ή συμπληρωματικές πιστώσεις που δεν προβλέπονται στον προϋπολογισμό και υποβάλλει στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τελική έγκριση.

θ) εγκρίνει τη χορήγηση προκαταβολών με απόδοση λογαριασμού και ορίζει υπόλογους διαχειριστές.

ι) εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για οριστική έγκριση τον ισολογισμό και τον απολογισμό χρήσης της προηγούμενης οικονομικής περιόδου της λέσχης.

ια) προκηρύσσει και χορηγεί τα διάφορα βραβεία και υποτροφίες στους σπουδαστές της λέσχης.

ιβ) αποδέχεται δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και κληροδοτήματα προς τη λέσχη και προβαίνει στη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των σχετικών πράξεων αποδοχής.

ιγ) αναθέτει με πράξεις του στον πρόεδρο της λέσχης την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων πέραν από εκείνες του άρθρου 5 του παρόντος.

ιδ) αποφασίζει, τέλος, για κάθε θέμα που σχετίζεται με την λειτουργία της λέσχης και την εκπλήρωση των σκοπών της.

Άρθρο 5.

Αρμοδιότητες προέδρου του Δ.Σ.

Ο πρόεδρος του Δ.Σ. σε συνεργασία και με την επικουρία του προϊσταμένου των διοικητικών υπηρεσιών μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ. Ειδικότερα ο Πρόεδρος ασκεί τις εξής αρμοδιότητες :

1. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, συγκαλεί το συμβούλιο, προεδρεύει των συνεδριάσεών του, εισηγείται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και μεριμνά για την κανονιστικότητα των λαμβανόμενων αποφάσεων.

2. Μπορεί, μετά από έγκριση του Δ.Σ. να μετέχει και να προεδρεύει των συνεδριάσεων διαφόρων επιτροπών της λέσχης ή των συμβουλίων διοίκησης και διαχείρισης των αναλαμβανόμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

3. Υπογράφει όλα τα εξερχόμενα έγγραφα της λέσχης, τα χρηματικά εντάλματα, τακτικά ή προπληρωμής ως και τις αποφάσεις εκδόσεώς τους, ανεξάρτητα από ποσόν, τις διακηρύξεις προς τον τύπο των κάθε φύσης δημοπρασιών (πλειοδοτικών ή μειοδοτικών), τις συναπτόμενες συμβάσεις προμήθειας υλικών και εξοπλισμού της λέσχης, τους τίτλους είσπραξης χρημάτων όπως και κάθε άλλο έγγραφο που σχετίζεται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της λέσχης.

4. Υπογράφει και κινεί όλες τις διαδικασίες ολοκλήρωσης όλων των υπηρεσιακών μεταβολών του προσωπικού της λέσχης.

5. Χορηγεί με πράξεις άδειες απουσίας και αναρρωτικές του διοικητικού προσωπικού της λέσχης.

6. Ορίζει, ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. υπόλογους διαχειριστές και εγκρίνει επ' ονόματί τους την χορήγηση προκαταβολών, με απόδοση λογαριασμού, για τηναντιμετώπιση τρεχουσών ή άμεσων και επειγουσών πληρωμών.

7. Ασκεί πειθαρχική δικαιοδοσία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

8. Μπορεί με αποφάσεις του να αναθέτει ή να εκχωρεί την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του στον προϊστάμενο των διοικητικών υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Διάρθρωση υπηρεσιών της λέσχης-αρμοδιότητες

Άρθρο 6.

Διάρθρωση διοικητικών υπηρεσιών

1. Οι διοικητικές υπηρεσίες της σπουδαστικής λέσχης συγκροτούνται από τα εξής τμήματα και γραφεία :

- α) τμήμα διοικητικών υποθέσεων
- β) τμήμα οικονομικών υποθέσεων
- γ) τμήμα μελετών, οργάνωσης και προγραμματισμού
- δ) γραφείο πληροφοριών και δημοσίων σχέσεων
- ε) γραφείο συντήρησης

Τα γραφεία αυτά υπάγονται στο τμήμα διοικητικών υποθέσεων

2. Των διοικητικών υπηρεσιών προϊστάται διοικητικός υπάλληλος ΑΤ κατηγορίας 3ου ή 4ου βαθμού και σε περίπτωση έλλειψης με 5ο βαθμό. Τον προϊστάμενο απόντα ή κωλύμενο αναπληρώνει στα καθήκοντά του διοικητικός υπάλληλος με κατώτερο βαθμό που ορίζεται με απόφαση του προέδρου της λέσχης.

Άρθρο 7.

Αρμοδιότητες προϊσταμένου διοικητικών υπηρεσιών της λέσχης

1. Ο Προϊστάμενος των διοικητικών υπηρεσιών της λέσχης, έχει την εποπτεία και τον έλεγχο όλων των υπηρεσιών της λέσχης, είναι υπεύθυνος απέναντι στον πρόεδρο και του Δ.Σ. για την κανονική και εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών που προϊστάται και για την τήρηση των διατάξεων του εσωτερικού κανονισμού και των άλλων διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία της λέσχης.

2. Παρίσταται ενώπιον του Δ.Σ., εισηγείται διάφορα διοικητικά θέματα και εκφέρει γνώμη χωρίς δικαίωμα ψήφου.

3. Λαμβάνει γνώση της εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας και την κατανέμει μεταξύ των τμημάτων και των γραφείων.

4. Ελέγχει και μονογράφει όλα τα σχέδια των εξερχομένων εγγράφων.
5. Ασκει πειθαρχική δικαιοδοσία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
6. Συντάσσει τις υπηρεσιακές εκθέσεις όλων των διοικητικών και τεχνικών υπαλλήλων της λésχης.
7. Υπογράφει αυτοτελώς τα έγγραφα που εξουσιοδοτείται από τον πρόεδρο της λésχης.
8. Ασκει κάθε άλλη αρμοδιότητα που του ανατίθεται από το Δ.Σ. τον πρόεδρο της λésχης ή την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 8.

Αρμοδιότητες των διοικητικών υπηρεσιών της λésχης

1. Τα τμήματα και γραφεία που συγκροτούν τις διοικητικές υπηρεσίες της λésχης ασκούν τις ακόλουθες αρμοδιότητες :

Α. Τμήμα διοικητικών υποθέσεων

Χειρίζεται όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τον διορισμό το πειθαρχικό δίκαιο και την υπηρεσιακή κατάσταση του οποιασδήποτε φύσης και σχέσης εργασίας προσωπικού της λésχης. Τηρεί τους ατομικούς-υπηρεσιακούς φακέλους ή μητρώα και λοιπά στοιχεία ως και θέματα μετεκπαίδευσης του παραπάνω προσωπικού. Τηρεί τα βιβλία κοινού και εμπιστευτικού πρωτοκόλλου και διακινεί, δακτυλογραφεί και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία και λοιπά στοιχεία της αρμοδιότητάς του. Μεριμνά για τον εφοδιασμό των σπουδαστών με τα κάθε φύσης έντυπα, ταυτότητες κ.λ.π. που είναι απαραίτητα για τη λήψη των παροχών του άρθρου 31 του 404/1983 και την διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων για την θεμελίωση του δικαιώματος των παροχών αυτών ως και την παρακολούθηση της ορθώς εφαρμογής των οικείων διατάξεων και του χρόνου διάρκειας αυτών.

Β. Τμήμα οικονομικών υποθέσεων

Μεριμνά : για την κατάρτιση και παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού της λésχης, την κατάρτιση του ισολογισμού και απολογισμού την παρακολούθηση των δωρεών, κληρονομιών, κληροδοσιών και κληροδοτημάτων που καταλείπονται υπέρ της λésχης, την κατάρτιση των μισθολογικών καταστάσεων και την καταβολή των μισθών και αποζημιώσεων του προσωπικού της λésχης ως και κάθε θέμα που έχει σχέση με την διαχείριση των πόρων και της περιουσίας της λésχης.

Χειρίζεται όλα τα θέματα προμηθειών, διαχείρισης και εφοδιασμού της λésχης με όλα τα είδη και υλικά εκείνα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία και την εκπλήρωση της αποστολής της.

Ειδικότερα λειτουργικά και θέματα αρμοδιοτήτων ως και λεπτομέρειες για τη διαχείριση των πόρων της λésχης ρυθμίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της λésχης.

Γ. Τμήμα μελετών - οργάνωσης και προγραμματισμού

Μεριμνά: για την σχεδίαση και τήρηση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων της λésχης, τη μελέτη και έρευνα της μορφής και της έκτασης των χώρων που απαιτούνται για την σίτιση, στέγαση, άθληση και ψυχαγωγία των σπουδαστών και τις λειτουργικές ανάγκες της λésχης, τον προγραμματισμό για την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού και την παρακολούθηση και εφαρμογή των προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων, την συγκέντρωση κάθε φύσης πληροφοριών και λοιπών εντύπων που αφορούν στην επαγγελματική αποκατάσταση και τον επαγγελματικό προσανατολισμό των αποφοίτων του ΤΕΙ, την ταξινόμηση και επεξεργασία των στοιχείων αυτών και παρουσίασή τους σε ειδικά εύχρηστα και προσιτά στους σπουδαστές έντυπα, την

οργάνωση και λειτουργία βιβλιοθήκης και αναγνωστηρίου για τους σπουδαστές του ΤΕΙ, την συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων που αφορούν τη λésχη και λοιπά θέματα που από τη φύση τους ανάγονται στην αρμοδιότητα του τμήματος αυτού.

Δ. Γραφείο πληροφοριών - δημοσίων σχέσεων

Συγκεντρώνει και κωδικοποιεί όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που έχουν σχέση με την οργάνωση και λειτουργία της λésχης, τις παροχές και διευκολύνσεις των σπουδαστών τα επιτεύγματα από την επιχειρηματική δραστηριότητα της λésχης και με τους γενικότερους κοινωνικούς, μορφωτικούς και ψυχαγωγικούς στόχους της λésχης. Χειρίζεται θέματα διεθνών σχέσεων και σπουδαστικών ανταλλαγών. Οργανώνει διάφορες συναντήσεις, συντηντεύξεις και άλλο πληροφοριακό υλικό για την προβολή του έργου της λésχης, τυπώνει σχετικά ενημερωτικά φυλλάδια σε συνεργασία με το γραφείο πληροφοριών και δημοσίων σχέσεων του ΤΕΙ και τα κυκλοφορεί μεταξύ των σπουδαστών και των υπηρεσιών του ΤΕΙ.

Ε. Γραφείο συντήρησης

Μεριμνά για την επισκευή συντήρηση και έλεγχο ασφαλείας όλων των εγκαταστάσεων της λésχης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 9.

Πρώτη συγκρότηση του Δ.Σ. της λésχης.

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του διατάγματος αυτού οι προτάσεις του συμβουλίου κάθε σχολής και των οικείων σπουδαστικών συλλόγων για την συγκρότηση του Δ.Σ. της λésχης υποβάλλονται στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με φροντίδα του προέδρου του οικείου ΤΕΙ, μέσα σε 30 ημέρες από τότε που θα τους ζητηθεί.

2. Η θητεία του Δ.Σ. της λésχης κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, εφόσον ο διορισμός του γίνει μέχρι τέλους Δεκεμβρίου, λήγει με τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου έγινε ο διορισμός, άλλως με τη λήξη του επόμενου ακαδημαϊκού έτους από αυτό κατά τη διάρκεια του οποίου έγινε ο διορισμός του.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του διατάγματος αυτού.

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 1984

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ Ο ΑΝΑΠΛ. ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ ΔΗΜ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

(2)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 498

Κανονισμός σπουδών στα Τ.Ε.Ι.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις της παραγρ. 4 του άρθρου 27 σε συνδυασμό με εκείνες του άρθρου 33 του Ν. 1404/83 «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.)» (ΦΕΚ 173 τ. Α')

2. Την υπ' αριθμ. 695/1984 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Σπουδαστές ΤΕΙ, Εγγραφές, Κύκλοι Σπουδών, Μαθήματα

Άρθρο 1.

Σπουδαστές Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων-Εγγραφές

1. Σπουδαστές ΤΕΙ καθίστανται όσοι εγγράφονται σ' αυτά μετά από εισαγωγή, μετεγγραφή ή κατάταξη σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι εγγραφές των νεοεισαγομένων σπουδαστών γίνονται στο οικείο τμήμα της σχολής μέσα στα χρονικά όρια που ορίζονται εκάστοτε με τις υπουργικές αποφάσεις για την εισαγωγή νέων σπουδαστών και με βάση τα δικαιολογητικά που ορίζονται στις ίδιες αποφάσεις.

Για όσους προέρχονται από μετεγγραφή ή κατάταξη για την εγγραφή τους απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης του τμήματος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, όπως παρατεταμένη θεομηρία, σοβαρή ασθένεια, στράτευση ή απουσία στο εξωτερικό, είναι δυνατή η εγγραφή σπουδαστή που καθυστέρησε να εγγραφεί μέσα στις προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού με αιτιολογημένη απόφαση του συμβουλίου της σχολής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου σπουδαστή η οποία υποβάλλεται σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής και στην οποία εκτίθενται και οι λόγοι της καθυστέρησης. Σπουδαστής που δεν γράφτηκε ούτε με την διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου αυτής της παραγράφου, χάνει το δικαίωμα εγγραφής του στα ΤΕΙ.

4. Σπουδαστής που έχει εγγραφεί και παρακολουθεί μαθήματα σ' ορισμένο ΤΕΙ δεν μπορεί να είναι συγχρόνως σπουδαστής και σε άλλο τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Άρθρο 2.

Ανανέωση εγγραφής

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 27 του Ν. 1404/1983, ο σπουδαστής υποχρεούται ανά εξάμηνο σε ανανέωση εγγραφής. Η ανανέωση γίνεται μία εβδομάδα τουλάχιστον πριν από την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου με ειδική έντυπο δήλωση που διατίθεται από το τμήμα.

2. Σπουδαστής που δεν ανανέωσε την εγγραφή του για δύο (2) συνεχόμενα ή για τρία (3) μη συνεχόμενα εξάμηνα σπουδών, χάνει τη δυνατότητα να συνεχίσει τις σπουδές του στα ΤΕΙ και διαγράφεται από τα μητρώα της σχολής.

Άρθρο 3.

Κύκλοι σπουδών, έναρξη, διακοπή και λήξη μαθημάτων

1. Τη βασική εκπαιδευτική περίοδο στα ΤΕΙ αποτελεί το διδακτικό εξάμηνο. Κάθε διδακτικό έτος που αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 5η Ιουλίου, περιλαμβάνει δύο αυτοτελή διδακτικά εξάμηνα το χειμερινό και το εαρινό. Η διδασκαλία των μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου αρχίζει την πρώτη Δευτέρα μετά τις 19 Σεπτεμβρίου και του εαρινού εξαμήνου μετά τη λήξη των εξετάσεων β' περιόδου του χειμερινού εξαμήνου. Μεταξύ των δύο εξεταστικών περιόδων του χειμερινού εξαμήνου ή μετά τη λήξη της δεύτερης εξεταστικής περιόδου και μέχρι την έναρξη του εαρινού εξαμήνου μπορούν να παρεμβάλλονται ημέρες ελεύθερες μαθημάτων.

2. Κατά τη διάρκεια των εξαμήνων μαθήματα και εξετάσεις δεν διεξάγονται τις επίσημες εορτές και διακοπές που ορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό των ΤΕΙ.

3. Οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης των μαθημάτων, των εξετάσεων και των διακοπών του επόμενου δι-

δακτικού έτους, καθορίζονται, κατ'εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος άρθρου σε συνδυασμό μ' εκείνες του άρθρου 27 του Ν. 1404/83, από το συμβούλιο του ΤΕΙ και ανακοινώνονται με ευθύνη του Αντιπροέδρου κάθε ΤΕΙ, ενιαία για όλες τις σχολές του ΤΕΙ το αργότερο μέχρι τέλος Ιουνίου κάθε έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οργάνωση Σπουδών, Μορφές Διδασκαλίας, Εκπ/κές Εκδρομές

Άρθρο 4.

Οργάνωση μαθημάτων-Προγράμματα Σπουδών.

1. Οι σπουδαστές στα ΤΕΙ οργανώνονται με βάση το εξαμηνιαίο μάθημα. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών κάθε τμήματος διακρίνονται σε γενικά υποχρεωτικά, κατ'επιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά, ως εξής:

α) γενικά υποχρεωτικά μαθήματα είναι τα μαθήματα υποδομής και τα βασικά μαθήματα της ειδικότητας τα οποία είναι υποχρεωτικά για όλους τους σπουδαστές του τμήματος.

β) κατ'επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα είναι μαθήματα ειδικότητας που επιλέγονται από τους σπουδαστές από πίνακα περισσότερων μαθημάτων. Τα μαθήματα αυτά μπορεί να είναι ομαδοποιημένα, οπότε ο σπουδαστής επιλέγει υποχρεωτικά όλα τα μαθήματα μίας ομάδας εκτός εάν είναι αδύνατη η διδασκαλία όλων των μαθημάτων μίας ομάδας. Στην περίπτωση αυτή γίνεται ελεύθερη επιλογή για τη συμπλήρωση των μαθημάτων της ομάδας. Εάν έχουν οριστεί κατευθύνσεις, τα μαθήματα που τις χαρακτηρίζουν είναι ομαδοποιημένα.

γ) προαιρετικά μαθήματα είναι μαθήματα γενικής μόρφωσης ή μαθήματα εμβάθυνσης υποδομής ή διεπιστημονικά.

2. Κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών του τμήματος χαρακτηρίζεται από έναν αριθμό διδακτικών μονάδων (δ.μ.). Η διδακτική μονάδα αντιστοιχεί σε μία εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας, για όλα τα μαθήματα του τμήματος. Η πτυχιακή εργασία χαρακτηρίζεται από 10 μέχρι 15 δ.μ. Στις εκπ/κές επισκέψεις δεν αντιστοιχούν διδακτικές μονάδες.

3. Για τη λήψη του πτυχίου του τμήματος ορίζεται για τα κατ'επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα καθώς και για τα προαιρετικά μαθήματα ένας ελάχιστος συνολικός αριθμός διδακτικών μονάδων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

Ειδικότερα με βάση το περίγραμμα σπουδών και τη δέσμευση του εδαφίου (γ) της παραγ. 5 του άρθρου αυτού καθορίζεται ο αριθμός των διδακτικών μονάδων για τα κατ'επιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά μαθήματα.

4. Εάν οι γνώσεις που παρέχονται σ' ένα μάθημα είναι προϋπόθεση επιτυχούς παρακολούθησης ενός άλλου μαθήματος, το πρώτο μάθημα χαρακτηρίζεται ως προαπαιτούμενο του δεύτερου.

Ένα μάθημα μπορεί να είναι ταυτόχρονα και προαπαιτούμενο ενός μαθήματος και εξαρτώμενο από άλλο μάθημα. Για κάθε μάθημα μπορεί να υπάρχουν μέχρι δύο (2) προαπαιτούμενα μαθήματα και σε κάθε προαπαιτούμενο αντιστοιχούν μέχρι δύο (2) εξαρτώμενα μαθήματα.

Τα αλληλοσυνδεόμενα με τον τρόπο αυτό μαθήματα σχηματίζουν ομάδες που περιλαμβάνουν μέχρι τρία (3) μαθήματα και δεν έχουν μεταξύ τους κοινά μαθήματα.

Ο ολικός αριθμός των προαπαιτούμενων κυμαίνεται μεταξύ 20 % και 25 % και ο ολικός αριθμός των αλληλοσυνδεόμενων μαθημάτων μεταξύ 36 % και 45 % του συνόλου των υποχρεωτικών μαθημάτων του τμήματος.

5. Η γενική συνέλευση του τμήματος αποφασίζει με βάση το περίγραμμα του προγράμματος σπουδών για : α) τον καταρχήν διαχωρισμό των μαθημάτων σε θεωρητική, φροντιστηριακή και εργαστηριακή μορφή διδασκαλίας, β) την ειδικότερη ανάλυση του περιγράμματος και των εβδομαδιαίων ωρών κάθε μαθήματος και γ) τα προαπαιτούμενα και τα εξαρτώμενα από αυτά μαθήματα κατά τις διακρίσεις της παραγρ. 3 του άρθρου αυτού.

Τέλος, η γενική συνέλευση του τμήματος κατά την κατανομή των μαθημάτων του τμήματος ανά εξάμηνο σπουδών, σύμφωνα με την παράγρ. 1/β του άρθρου 26 του ν. 1404/83, μεριμνά ώστε :

α) τα τυπικά προγράμματα των τριών πρώτων εξαμήνων σπουδών να μην περιλαμβάνουν κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα,

β) να διασφαλίζεται η ορθή αλληλουχία μεταξύ των προαπαιτούμενων και των εξαρτημένων από αυτά μαθημάτων και

γ) το τυπικό πρόγραμμα κάθε εξαμήνου σπουδών να περιέχει μαθήματα με συνολικό αριθμό εβδομαδιαίων διδακτικών ωρών 30 έως 34. Υπέρβαση του ορίου αυτού δικαιολογείται μόνο αν μεγάλο μέρος του διδακτικού έργου σ' αυτό το εξάμηνο σπουδών προσφέρεται με τη μορφή εργαστηριακών ή πρακτικών ασκήσεων ή επισκέψεων. Τα μαθήματα των τυπικών προγραμμάτων χαρακτηρίζονται από το είδος τους (γενικά υποχρεωτικά, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά, προαιρετικά) και από τις μορφές διδασκαλίας τους (θεωρία, εργαστήρια κ.λ.π.)

6. Εάν στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος περιλαμβάνονται και μαθήματα που ανήκουν στο γνωστικό πεδίο τμήματος ή ομάδας μαθημάτων άλλου τμήματος, για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών του τμήματος, αναφορικά με τα μαθήματα αυτά, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου αυτού, και κατ' ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 26 Ν. 1404/83 απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Γενικής Συνέλευσης του οικείου γενικού τμήματος ή της οικείας ομάδας μαθημάτων. Εάν δεν γίνει δυνατή η επίτευξη συμφωνίας, η οριστική απόφαση λαμβάνεται από το συμβούλιο της σχολής, προκειμένου για τμήματα και ομάδες μαθημάτων της ίδιας σχολής, προκειμένου για τμήματα και ομάδες μαθημάτων της ίδιας σχολής, ή από το συμβούλιο του ΤΕΙ σε διαφορετική περίπτωση.

7. Το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη των μαθημάτων κάθε διδακτικού εξαμήνου, συντάσσεται με τη φροντίδα του συμβουλίου του τμήματος και ανακοινώνεται με ευθύνη του προϊσταμένου του τμήματος, το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων του τμήματος το οποίο περιέχει :

α) Τα τυπικά προγράμματα σπουδών κάθε εξαμήνου.

β) τα μέλη του ΕΠ και ΕΕΠ που θα διδάξουν κάθε μάθημα των τυπικών προγραμμάτων και

γ) την ημέρα, την ώρα και την αίθουσα ή το χώρο που θα πραγματοποιηθεί κάθε μάθημα. Κατά την κατάρτιση του εβδομαδιαίου ωρολογίου προγράμματος κάθε τμήματος λαμβάνεται πρόνοια, ώστε να συμπίπτει ελεύθερος χρόνος 3 - 4 ωρών σε συγκεκριμένη ημέρα της εβδομάδας που θα χρησιμοποιείται για τη σύγκληση των οργάνων του τμήματος ή συνελεύσεων των μελών του ΤΕΙ.

8. α) Τα τυπικά προγράμματα των εξαμήνων σπουδών του τμήματος είναι ενδεικτικά και όχι υποχρεωτικά για τους σπουδαστές του τμήματος. Με την επιφύλαξη της παραγρ. 1 περίπτ. α' του άρθρου αυτού, ο σπουδαστής μπορεί για κάθε διδακτικό εξάμηνο να καταρτίζει το ατομικό του πρόγραμμα σπουδών το οποίο περιλαμβάνει τα μαθήματα που επιθυμεί και πρόκειται να παρακολουθήσει κατά

το εξάμηνο αυτό. Σχετική δήλωση υποβάλλουν στο τμήμα όλοι οι σπουδαστές του ταυτόχρονα με την εγγραφή ή ανανέωση εγγραφής τους.

Μέσα σε δυο εβδομάδες από την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου ο σπουδαστής έχει τη δυνατότητα τροποποίησης της αρχικής δήλωσής του κατά δυο το πολύ μαθήματα.

β) Κατά την κατάρτιση του ατομικού προγράμματος σπουδών του εξαμήνου ο σπουδαστής λαμβάνει υποχρεωτικά πρόνοια ώστε :

ι) Το σύνολο των εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας για τα μαθήματα που δηλώνει να κυμαίνεται μεταξύ 20 και 45 ωρών και

ιι) Να μην δηλώνονται μαθήματα τα προαπαιτούμενα των οποίων δεν έχει παρακολουθήσει με επιτυχία ο σπουδαστής.

γ) Εάν στη δήλωση των μαθημάτων που θα παρακολουθήσει ο σπουδαστής σ' ένα εξάμηνο δεν τηρούνται οι όροι του προηγούμενου εδαφίου, θεωρείται αυτοδίκαια ότι η δήλωση περιλαμβάνει τα μαθήματα του εξαμήνου εισαγωγής, προκειμένου για πρωτοεισαγόμενους σπουδαστές και παλαιότερους σπουδαστές τροποποιείται η δήλωση μαθημάτων με απόφαση του συμβουλίου ύστερα από συνεννόηση με το σπουδαστή.

9. Σε καμία περίπτωση ο σπουδαστής, κατ' εφαρμογήν της περίπτωσης (1ι) του εδαφ. (β) της προηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να καταστεί πτυχιούχος νωρίτερα από την προβλεπόμενη χρονική διάρκεια σπουδών του τμήματος.

Άρθρο 5

Διδασκαλία ξένων γλωσσών.

1. Σε κάθε τμήμα των ΤΕΙ διδάσκονται μια ή περισσότερες από τις γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική ή ρωσική.

Ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο ή την επαγγελματική κατεύθυνση αποφοίτων του τμήματος, η διδασκαλία της ξένης γλώσσας έχει ως σκοπό να μάθουν οι σπουδαστές τη γλώσσα πολύ καλά ή σε βαθμό που να μπορούν να κατανοούν κείμενα της ειδικότητάς τους.

2. Στο τυπικό πρόγραμμα σπουδών το μάθημα της ξένης γλώσσας προβλέπεται σε τέσσερα τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών. Η ξένη γλώσσα ανήκει στα γενικά υποχρεωτικά ή στα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του τμήματος, είναι όμως δυνατό να επιλέγει και ως προαιρετικό μάθημα στην περίπτωση που άλλη ξένη γλώσσα έχει δηλωθεί ως υποχρεωτική.

3. Ο πρωτοεισαγόμενος σπουδαστής που κατέχει την ξένη γλώσσα, μπορεί να ζητήσει την απαλλαγή του από την υποχρέωση παρακολούθησης της γλώσσας αυτής. Για το σκοπό αυτό με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας γενικής τμήματος ανατίθεται σε δυο (2) μέλη του ΕΕΠ της αντίστοιχης γλώσσας η εξέταση και εισήγηση στο συμβούλιο του τμήματος για την απαλλαγή του ή μη από την παρακολούθηση των μαθημάτων της ξένης γλώσσας για ένα ή περισσότερα εξάμηνα σπουδών. Προκειμένου για την απαλλαγή από την παρακολούθηση εξαμήνων στα οποία διδάσκεται κατά κύριο λόγο η ορολογία της ειδικότητας, η διμελής εξεταστική επιτροπή ορίζεται με κοινή απόφαση των προϊσταμένων του τμήματος και του γενικού τμήματος και αποτελείται από ένα μέλος του Ε.Π και ένα του Ε.Ε.Π. αντίστοιχης γλώσσας.

Τα εξαμηνιαία μαθήματα ξένης γλώσσας από τα οποία απαλλάσσεται ένας σπουδαστής δεν βαθμολογούνται.

Άρθρο 6

Μορφές διδασκαλίας, συνδιδασκαλία.

1. Η εκπαιδευτική διαδικασία κάθε μαθήματος περιλαμβάνει μια ή περισσότερες από τις παρακάτω μορφές: θεωρητική από έδρας διδασκαλία, σεμινάρια, φροντιστηριακές, πρακτικές και εργαστηριακές ασκήσεις, ανάθεση εκπόνησης εργασιών ατομικά ή ομαδικά και εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές.

2. α) Η θεωρητική ή από έδρας διδασκαλία μαθήματος, παρουσιάζει εποπτικά μια ευρεία περιοχή ενός γνωστικού αντικειμένου και τον σχετικά μ' αυτή επιστημονικό προβληματισμό. Τμήμα της διδασκαλίας αυτής μπορεί να περιλαμβάνει και ειδικές ασκήσεις για την εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων με τη μορφή εργαστηριακών ασκήσεων ύστερα από απόφαση της ομάδας μαθημάτων. Επίσης μέρος της ύλης μπορεί ν' ανατίθεται για παρουσίαση σε σπουδαστές ατομικά ή ομαδικά. Η συνθετική εφαρμογή γνώσεων, μεθόδων και διαδικασιών γίνεται σε ειδικά επιλεγμένα θέματα που αναθέτει ο καθηγητής στους σπουδαστές, κατά ομάδες ή ατομικά.

β) Τα σεμινάρια στοχεύουν στην επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων σε μεγαλύτερο βάθος και έκταση με τη συνεργασία και καθοδήγηση του διδάσκοντα και την βοήθεια σχετικής βιβλιογραφίας.

γ) Οι Εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις πραγματοποιούνται περιοδικά σε κατάλληλους χώρους του ΤΕΙ ή χώρους εργασίας στους οποίους οι σπουδαστές κάτω από την επίβλεψη και με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού εκπαιδεύονται κατά μικρές ομάδες στην εφαρμογή θεωρητικών, επαγγελματικών ή τεχνολογικών μεθόδων, το χειρισμό τεχνικών συστημάτων, τον εθισμό στην ομαδική εργασία, τη σύνταξη περιγραφικών εκθέσεων κ. λ.π., ώστε ν' αποκτούν τις κατάλληλες δεξιότητες.

3. α) Σε περιπτώσεις μεγάλου αριθμού ακροατών σπουδαστών σ' ένα μάθημα, είναι δυνατή η κατάτμηση δεδομένου τμήματος και, αντίστροφα, η συγχώνευση δυο τμημάτων για συνδιδασκαλία θεωρητικών κυρίως μαθημάτων, αν ο αριθμός είναι μικρός, ύστερα από απόφαση του συμβουλίου της σχολής. Σε περίπτωση κατάτμησης τμήματος οι διδάσκοντες συντονίζουν μεταξύ τους τη διδασκτέα ύλη και στις τελικές εξετάσεις του μαθήματος θέτουν κοινά θέματα.

β) Για τη διεξαγωγή των φροντιστηριακών και εργαστηριακών ασκήσεων το τμήμα μπορεί να διασπαστεί σε μικρότερες ομάδες των είκοσι (20) τουλάχιστον ατόμων, ανάλογα με τις δυνατότητες κάθε εργαστηρίου, ύστερα από απόφαση της ομάδας μαθημάτων. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή η δημιουργία ομάδων με λιγότερους από είκοσι (20) σπουδαστές ύστερα από εισήγηση του συμβουλίου του τμήματος και έγκριση του συμβουλίου του Τ.Ε.Ι.

Άρθρο 7

Διάρκεια διδασκαλίας και ασκήσεων.

1. Η διάρκεια της ωριαίας διδασκαλίας των θεωρητικών μαθημάτων και φροντιστηριακών ασκήσεων, ορίζεται σε σαράντα πέντε (45') λεπτά της ώρας μετά τη λήξη της οποίας ακολουθεί διάλειμμα δέκα πέντε (15') λεπτών.

2. Η διάρκεια των ωριαίων πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων είναι πενήντα πέντε (55') λεπτά. Οι φροντιστηριακές, εργαστηριακές και πρακτικές ασκήσεις γίνονται χωρίς διάλειμμα μετά από απόφαση της ομάδας μαθημάτων.

3. Η διάρκεια διεξαγωγής των σεμιναρίων ρυθμίζεται από τον διδάσκοντα σε συνεννόηση με τους διδασκόμενους.

Άρθρο 8

Εκπαιδευτικές εκδρομές.

1. α) Για την αποτελεσματικότερη εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων των σπουδαστών οργανώνονται, με πρωτοβουλία και ευθύνη του τμήματος, εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές μικρής χρονικής διάρκειας, που δεν μπορούν να υπερβαίνουν συνολικά τις τρεις (3) συνεχόμενες εργάσιμες ημέρες το εξάμηνο, σε χώρους εργασίας και βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Η έγκριση παρέχεται σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του Τ.Ε.Ι.

β) Πολυήμερες, ανω των τριών (3) ημερών, εκπαιδευτικές εκδρομές, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, πραγματοποιούνται μόνο κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων, του Πάσχα και του καλοκαιριού.

Η έγκριση παρέχεται από τον υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από εισήγηση του οικείου τμήματος στην οποία περιλαμβάνεται το πρόγραμμα εκπαιδευτικών επισκέψεων και εκτίμηση της απαιτούμενης δαπάνης μεταφοράς των σπουδαστών και πρόταση του συμβουλίου του οικείου Τ.Ε.Ι.

Άρθρο 9.

Προπαρασκευαστικά φροντιστήρια.

1. Με εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος και απόφαση του συμβουλίου της σχολής είναι δυνατή η διοργάνωση προπαρασκευαστικών φροντιστηρίων για σπουδαστές που δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των μαθημάτων του α' και β' εξαμήνου σπουδών του τμήματος ή της ξένης γλώσσας. Η διοργάνωση των προπαρασκευαστικών φροντιστηρίων μπορεί να γίνει ή σε επίπεδο σχολής ή και σε επίπεδο Τ.Ε.Ι. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται απόφαση του συμβουλίου του Τ.Ε.Ι. μετά από εισηγήσεις των ενδιαφερομένων σχολών.

2. Τα προπαρασκευαστικά φροντιστήρια διαρκούν ένα διδακτικό εξάμηνο με τρεις (3) το πολύ εβδομαδιαίες διδακτικές ώρες ανά μάθημα. Είναι όμως δυνατή η σύμπτυξή τους σε μικρότερο χρονικό διάστημα με ανάλογη αύξηση των εβδομαδιαίων διδακτικών ωρών. Τα προπαρασκευαστικά φροντιστήρια γίνονται κατά κανόνα πέρα από το κανονικό ωράριο σπουδών και δεν καταλήγουν σε τελική αξιολόγηση της επίδοσης των σπουδαστών.

3. Η διδασκαλία στα προπαρασκευαστικά φροντιστήρια ανατίθεται σε μέλη του Ε.Π. ή Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στη διδασκαλία των κανονικών μαθημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Φοίτηση, Έλεγχος Επίδοσης, Επιτυχής Παρακολούθηση

Άρθρο 10

Φοίτηση.

1. Οι σπουδαστές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν όλοι τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τους, σύμφωνα με τη δήλωσή τους και τις ρυθμίσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 4 του διατάγματος αυτού.

2. Οι προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας κατά εξάμηνο για κάθε μάθημα καθορίζονται από την ομάδα μαθημάτων και ανακοινώνεται από τον διδάσκοντα στην αρχή κάθε εξαμήνου με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα του τμήματος, αφού ληφθούν υπόψη οι ημέρες που επίσημα δεν θα πραγματοποιηθούν μαθήματα κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγρ. 2 και 3 του παρόντος διατάγματος.

3. Σε κάθε περίπτωση, εαν ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι για

οποιοδήποτε λόγο μικρότερος από τα δυο τρίτα (2/3) του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα σπουδών για όλο το διδακτικό εξάμηνο, το μάθημα αυτό θεωρείται ότι δεν διδάχτηκε. Η διαπίστωση γίνεται κατά τη λήξη του εξαμήνου με πράξη της ομάδας μαθημάτων και ευθύνη του υπεύθυνου αυτής.

Άρθρο 11

Βαθμολογική κλίμακα.

1. Η βαθμολογία σε όλα τα μαθήματα εκφράζεται με την αριθμητική κλίμακα: μηδέν έως δέκα (0 - 10), με βάση επιτυχίας το βαθμό πέντε (5).

2. Ο χαρακτηρισμός της επίδοσης των σπουδαστών κατά μάθημα, καθορίζεται ως εξής :

- από 0 - 3,9 : «κακώς»
- από 4 - 4,9 : «ανεπαρκώς»
- από 5 - 6,9 : «καλώς»
- από 7 - 8,4 : «λίαν καλώς»
- από 8,5 - 10 : «άριστα»

3. Όλοι οι βαθμοί υπολογίζονται και καταχωρούνται με προσέγγιση ενός δεκάτου (1/10) της ακέραιας μονάδας.

Άρθρο 12

Βαθμοί εργαστηρίου, προόδου και εξετάσεων.

1. α) Για την επιτυχή παρακολούθηση εργαστηριακού μαθήματος ή του εργαστηριακού μέρους μεικτού μαθήματος απαιτείται ο σπουδαστής να έχει διεξαγάγει με επιτυχία τα 80 % των ασκήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Την τελευταία εβδομάδα του εξαμήνου μπορούν να διεξάγονται συμπληρωματικές εργαστηριακές ή πρακτικές ασκήσεις για όσους σπουδαστές έχουν αποτύχει ή απουσιάσει σε ποσοστό μέχρι 15 % των πραγματοποιηθεισών ασκήσεων και μέχρι τη συμπλήρωση του 80 %. Τη σχετική απόφαση παίρνει η ομάδα μαθημάτων.

β) ο βαθμός του εργαστηρίου ή του εργαστηριακού ή πρακτικού μέρους μεικτού μαθήματος είναι ανάλογα με τη φύση του εργαστηρίου και μετά από απόφαση της ομάδας μαθημάτων, ι) ο μέσος όρος όλων των επιμέρους βαθμών των ασκήσεων που ο σπουδαστής έχει διεξαγάγει με επιτυχία στα ποσοστά του προηγούμενου εδαφίου, ή

ii) οι βαθμοί σε εξετάσεις που διεξάγονται τμηματικά ή τελικά σε όλη την ύλη του εργαστηρίου.

γ) Στο τέλος του εξαμήνου ο διδάσκων καταθέτει στο τμήμα τη βαθμολογία του εργαστηρίου ή των πρακτικών ασκήσεων που καταχωρείται στο πρωτόκολλο και αρχειοθετείται.

2. α) Ο βαθμός προόδου του σπουδαστή για κάθε μάθημα ή μέρος μαθήματος που παρέχεται με τη μορφή θεωρητικής διδασκαλίας, εξάγεται από την επίδοση του σπουδαστή καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Η αξιολόγηση της επίδοσης του σπουδαστή μπορεί να προκύψει αναλογα με τη φύση και την ιδιορρυθμία του μαθήματος, από την ενεργή συμμετοχή και επίδοση στις φροντιστηριακές ασκήσεις του μαθήματος και τα σεμινάρια, όπου προβλέπονται, από ατομικές ή συλλογικές εργασίες που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, από τη συμμετοχή του στην παρουσίαση ύλης του μαθήματος, όπου πραγματοποιείται, από γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δυο (2) στη διάρκεια του εξαμήνου.

Οι μορφές αξιολόγησης καθώς και ο τρόπος διαμόρφωσης του βαθμού προόδου αποφασίζεται από την ομάδα μαθημάτων και ανακοινώνεται στην αρχή του εξαμήνου από τον υπεύθυνο της Ο.Μ.

β) Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των σπουδαστών σε πρόχειρες εξετάσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι η προηγούμενη γραπτή ειδοποίησή τους που ανακοινώνεται πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εξέταση. Σπουδαστής που δικαιολογημένα (αρρώστεια, ανώτερη βία κ.λπ.) δεν προσήλθε στις εξετάσεις αυτές μπορεί να κληθεί για προφορική εξέταση ύστερα από σχετική αίτησή του.

Την προφορική εξέταση αποφασίζει ο διδάσκων και αν αυτός αρνηθεί, το συμβούλιο του τμήματος σε δεύτερο βαθμό.

3. Στο τέλος του εξαμήνου και πριν από τις τελικές εξετάσεις περιόδου κοινοποιείται από τη γραμματεία με ευθύνη του προϊσταμένου του τμήματος ο πίνακας με τις πιστωτικές μονάδες που συγκέντρωσαν σε κάθε μάθημα οι σπουδαστές σύμφωνα με τα στοιχεία i) και ii) του εδ. α της επόμενης παραγράφου. Για το σκοπό αυτό κάθε διδάσκων καταθέτει έγκαιρα στο τμήμα κατάσταση παρουσιών και βαθμολογίας προόδου στα μαθήματα που του έχουν ανατεθεί.

4. α) Ο τελικός βαθμός θεωρητικού μαθήματος ή του θεωρητικού μέρους μεικτού μαθήματος είναι το άθροισμα των πιστωτικών μονάδων των εξής στοιχείων: i) Η παρακολούθηση ενός μαθήματος σε ποσοστά 50 % - 60 %, 60 % 70 %, 70 % - 80 % και επάνω από 80 % επί των πραγματοποιηθεισών ωρών παρέχει αντίστοιχα 0, 5, 1, 1,5 και 2 πιστωτικές μονάδες, ii) η ενεργός συμμετοχή και επίδοση κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του μαθήματος (βαθμός προόδου) παρέχει από 0 έως 3 πιστωτικές μονάδες και iii) η αξιολόγηση στην τελική εξέταση περιόδου παρέχει από 0 έως 5 πιστωτικές μονάδες. Η βαθμολογία της επιδόσεως της προόδου ή των εξετάσεων περιόδου μπορεί να γίνει με βάση τη δεκάβαθμη κλίμακα και να ανάγεται σε πιστωτικές μονάδες που είναι το γινόμενο του βαθμού επί 0,3 ή 0,5 αντίστοιχα.

β) Σπουδαστής θεωρείται επιτυχών στα μαθήματα εκείνα που συγκέντρωσε 5 τουλάχιστον πιστωτικές μονάδες με οποιοδήποτε τρόπο.

5. Ο βαθμός αυτών που προέρχονται από κατάταξη εξάγεται ως εξής: το τμήμα υποδοχής με απόφαση του συμβουλίου του σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, απαλλάσσει τους κατατασσόμενους από μαθήματα ή ασκήσεις που έχουν εξεταστεί με επιτυχία στη σχολή ή το τμήμα προέλευσης, προσαρμόζει τους βαθμούς των μαθημάτων αυτών, όπου απαιτείται και καθορίζει τα μαθήματα και ασκήσεις προηγούμενων εξαμήνων στα οποία οι κατατασσόμενοι οφείλουν να εξετασθούν εφόσον δεν διδάχθηκαν ή δεν ασκήθηκαν πλήρως ή επαρκώς σ' αυτά στη σχολή ή το τμήμα προέλευσης, ανεξάρτητα από το εξάμηνο που έγινε η κατάταξη.

6. Σπουδαστής που δεν παρακολούθησε με επιτυχία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου αυτού, υποχρεωτικό μάθημα, πρέπει να το επαναλάβει κατά το επόμενο εξάμηνο. Αν απέτυχε σε κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα ομάδας μαθημάτων που χαρακτηρίζουν κατεύθυνση, πρέπει να το επαναλάβει το επόμενο εξάμηνο ή να αλλάξει το μάθημα ή την κατεύθυνση, ενώ αν απέτυχε σε προαιρετικό μάθημα, μπορεί να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο.

Κατ' εξαίρεση, εαν ο τελικός βαθμός ενός θεωρητικού μαθήματος ή του θεωρητικού μέρους του μαθήματος έχει την ένδειξη «ανεπαρκώς», ο σπουδαστής δηλώνει πάλι το μάθημα, μπορεί όμως, αντί να το επαναλάβει σύμφωνα με τις διατάξεις των πκρ, 1 έως 4 του άρθρου αυτού, να λάβει μέρος μόνο στις τελικές εξετάσεις περιόδου χωρίς να το παρακολουθήσει.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο βαθμός των εξετάσεων περιόδου είναι και ο τελικός βαθμός του μαθήματος ή του

θεωρικού μέρους του μαθήματος. Για κάθε μάθημα που δηλώνει ο σπουδαστής, μπορεί να συμμετάσχει στις δυο (2) εξεταστικές περιόδους που ακολουθούν το εξάμηνο.

7. α) Ο τελικός βαθμός προκύπτει από το συνοπολογισμό των βαθμών του θεωρητικού και εργαστηριακού πρακτικού μέρους του μεικτού μαθήματος με συντελεστές που κυμαίνονται μεταξύ 0,40 και 0,60 και έχουν άθροισμα ένα (1). Η κατανομή αυτή καθορίζεται από την ομάδα μαθημάτων με βάση τις ώρες και τις συνθήκες διδασκαλίας ως και τη φύση κάθε μέρους του μαθήματος.

β) Η παρακολούθηση σε ένα μάθημα θεωρείται επιτυχής, εφόσον ο βαθμός στο θεωρητικό και στο εργαστηριακό πρακτικό μέρος του μαθήματος αυτού έχει την ένδειξη τουλάχιστον «καλώς».

γ) Ο τελικός βαθμός αμιγώς εργαστηριακού πρακτικού ή αμιγώς θεωρητικού μαθήματος είναι ο βαθμός που καθορίζεται στις παρ. 1 ή 4 και 6 του άρθρου αυτού αντίστοιχα.

δ) Σε περίπτωση επιτυχούς παρακολούθησης ενός μόνου μέρους μεικτού μαθήματος, ο βαθμός του μέρους αυτού κατοχυρώνεται και το μάθημα επαναλαμβάνεται μόνο ως προς το άλλο μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κανονισμός

Εξετάσεων Περιόδου και Πτυχιακής Εργασίας,
Λήψη Πτυχίου

Άρθρο 13

Εξεταστικές περίοδοι εξαμήνου, πρόγραμμα εξετάσεων.

1. Μετά τη λήξη των μαθημάτων κάθε διδακτικού εξαμήνου ακολουθούν δυο (2) εξεταστικές περίοδοι δυο (2) εβδομάδων η κάθε μια κατά τη διάρκεια των οποίων οι σπουδαστές εξετάζονται γραπτά ή προφορικά κατά την κρίση της ομάδας μαθημάτων, σε όλη τη διδακτέα ύλη κάθε μαθήματος που δηλώθηκε από το σπουδαστή και προβλέπεται από τα αναλυτικά προγράμματα.

2. Με την επιφύλαξη των εδαφίων α' (περίπτ. ι και ιι) και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 12 οι εξετάσεις περιόδου σε θεωρητικά μαθήματα, ή στο θεωρητικό μέρος μεικτών μαθημάτων είναι για όλους τους σπουδαστές που τα έχουν δηλώσει υποχρεωτικές και διεξάγονται με βάση το πρόγραμμα εξετάσεων που συντάσσεται από το συμβούλιο του τμήματος και ανακοινώνεται με ευθύνη του προϊσταμένου του τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη των εξετάσεων.

Το πρόγραμμα των εξετάσεων περιλαμβάνει:
το εξεταζόμενο μάθημα με τον κωδικό του αριθμού
τον εισηγητή των θεμάτων
ημερομηνία, ώρα και αίθουσα εξετάσεων
ένδειξη αν το μάθημα εξετάζεται «γραπτά» ή «προφορικά» και

τα ονοματεπώνυμα των εποπτών και επιτηρητών.

Άρθρο 14

Οργάνωση των εξετάσεων περιόδου.

1. Την γενική ευθύνη εύρυθμης διεξαγωγής των εξετάσεων του τμήματος έχει ο προϊστάμενος του τμήματος ο οποίος μεριμνά έγκαιρα για τον ορισμό εποπτών, την καταλληλότητα των χώρων, τη διαθεσιμότητα των υλικών και μέσων και γενικότερα για το αδιάβλητο των εξετάσεων.

2. Ως επιτηρητές των εξετάσεων ορίζονται από το συμβούλιο του τμήματος τακτικά και έκτακτα μέλη του Ε.Π και Ε.Ε.Π. στα πλαίσια των ωρών απασχόλησής τους κατά βαθμίδα και με συνεκτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την ετοιμασία των εισηγήσεων και για τις διορθώσεις

των γραπτών δοκιμίων. Σε περίπτωση έλλειψης του προαναφερόμενου προσωπικού ως επιτηρητές ορίζονται και άλλες κατηγορίες προσωπικού με πράξη του διευθυντή της σχολής.

3. Τα θέματα των εξετάσεων εισηγείται αυτός ή αυτοί που δίδαξαν το μάθημα, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 6 παράγρ. 3α του παρόντος διατάγματος, κατά το εξάμηνο που έληξε και σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματος, τα θέματα θέτει και εισηγείται άλλος εκπαιδευτικός από την ίδια ομάδα μαθημάτων που ορίζεται με πράξη του προϊσταμένου του τμήματος μετά από εισηγήσι της ομάδας μαθημάτων.

4. Σε περίπτωση προφορικής εξέτασης, ορίζεται και δεύτερος εξεταστής συναφούς ειδικότητας, πράξη του υπεύθυνου της ομάδας μαθημάτων η δε εξέταση λαμβάνει χώρα ενώπιον όλων των εξεταζομένων.

Ο βαθμός στην περίπτωση αυτή είναι ο μέσος όρος των δυο (2) βαθμών.

5. Η διάρκεια επεξεργασίας των θεμάτων κατά τη γραπτή εξέταση κάθε μαθήματος σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις (3) ώρες. Οι εξετάσεις κάθε μαθήματος διεξάγονται με την ευθύνη του διδάσκοντα το μάθημα.

Άρθρο 15.

Διαδικασία διεξαγωγής εξετάσεων,
«τράπεζα θεμάτων».

1. Για την ανάπτυξη των θεμάτων, χορηγούνται στους εξεταζόμενους σπουδαστές ειδικά σφραγισμένα και υπογραμμένα ιδιόχειρα από τον εξεταστή του μαθήματος φύλλα χάρτου (κόλλες αναφοράς ή τυπωμένα ερωτηματολόγια) με ευθύνη των επιτηρητών της αίθουσας.

2. Στην αρχή της εξέτασης γίνεται από τους επιτηρητές έλεγχος των στοιχείων ταυτότητας των εξεταζομένων.

3. Σπουδαστής που καταλαμβάνεται ν' αντιγράφει από βιβλία ή σημειώσεις ή γραπτά σπουδαστή ή συνεννοείται άλλον ή άλλους σπουδαστές ή παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων μηδενίζεται, αφού σημειωθεί και μονογραφηθεί το γραπτό του από τον επιτηρητή που έκανε τη διαπίστωση αυτή.

4. Μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη διεξαγωγή του μαθήματος ο εκπαιδευτικός καταθέτει στο τμήμα τη βαθμολογία των εξετάσεων περιόδου καθώς και τον τελικό βαθμό του μαθήματος. Μετά από σχετικό έλεγχο το τμήμα προβαίνει στην ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και στην αρχειοθέτηση των βαθμολογιών.

5. Τα γραπτά δοκίμια φυλάσσονται με ευθύνη του εξεταστή για ένα εξάμηνο, μετά την παρέλευση του οποίου διατίθενται για πολυτοποίηση με απόφαση του συμβουλίου της σχολής. Κατά το διάστημα αυτό ο σπουδαστής μπορεί να ζητήσει από τον εξεταστή να συμβουλευτεί το γραπτό του.

6.α) Ο εξεταστής κάθε μαθήματος υποχρεούται να παραδίδει στον υπεύθυνο της Ο.Μ. της σχολής του ένα (1) αντίγραφο των θεμάτων που προορίζονται για την εξέταση των σπουδαστών.

β) Στο τέλος κάθε εξεταστικής περιόδου γίνεται αξιολόγηση των θεμάτων που κατατέθηκαν στη σχολή από την οικεία ομάδα μαθημάτων και αποφασίζεται η κωδικοποίηση ή μη συγκεκριμένου θέματος.

γ) Για την κωδικοποίηση, αρχειοθέτηση, διατήρηση και διακίνηση των θεμάτων του χορηγούμενου εδαφίου δημιουργείται σε κάθε σχολή Τ.Ε.Ι. «τράπεζα θεμάτων» κατά

τμήμα και ομάδες μαθημάτων, σκοπός της οποίας είναι η διευκόλυνση των εξεταστικών διαδικασιών. Ο χαρακτήρας των θεμάτων είναι εμπιστευτικός.

δ) Η «τράπεζα θεμάτων» λειτουργεί και ως δανειστική μεταξύ των μελών του Ε.Π. και Ε.Ε.Π της σχολής.

Άρθρο 16.

Εκπόνηση πτυχιακής εργασίας.

1. Κάθε σπουδαστής είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει μία πτυχιακή εργασία με θέμα που πρέπει να έχει άμεση σχέση με τα πραγματικά προβλήματα της παραγωγής και των υπηρεσιών.

Τα τακτικά και έκτακτα μέλη του ΕΠ προτείνουν θέματα πτυχιακής εργασίας τα οποία εγκρίνονται από την ομάδα μαθημάτων και ανακοινώνονται έγκαιρα στους σπουδαστές.

Για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας χρησιμοποιούνται, εφόσον είναι απαραίτητο, οι χώροι και ο εξοπλισμός καθώς επίσης τυχόν αναγκαία οικονομικά μέσα του Τ.Ε.Ι. Πτυχιακή εργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί επίσης εκτός Τ.Ε.Ι. σε οργανισμούς, ιδρύματα, υπηρεσίες, ιδιωτικές επιχειρήσεις κ.λ.π., ύστερα από απόφαση του συμβουλίου του τμήματος. Τις προϋποθέσεις ανάθεσης πτυχιακών εργασιών και κάθε σχετικό θέμα καθορίζει με απόφασή της η ομάδα μαθημάτων.

2. Κοινό θέμα πτυχιακής εργασίας μπορεί να ανατεθεί και σε ομάδα μέχρι τρεις (3) σπουδαστές με ταυτόχρονη κατανομή της εργασίας σε κάθε σπουδαστή.

3. Κάθε τακτικό ή έκτακτο μέλος του Ε.Π. του τμήματος στα πλαίσια απασχόλησής τους αναλαμβάνει την επίβλεψη αριθμού πτυχιακών εργασιών ανάλογα με τις ώρες διδακτικού έργου που του έχει ανατεθεί. Ο αριθμός πτυχιακών εργασιών που μπορούν να επιβλέπουν τα μέλη του Ε.Π. καθορίζεται από το συμβούλιο του Τ.Ε.Ι., ύστερα από εισηγήσεις των συμβουλίων των τμημάτων.

4. Από την ομάδα μαθημάτων ορίζεται για κάθε θέμα πτυχιακής εργασίας ένα πρακτικό ή έκτακτο μέλος του Ε.Π. που επιβλέπει την πρόοδο στην επεξεργασία του θέματος, καθοδηγεί τους σπουδαστές στην αναζήτηση της καλύτερης λύσης, φροντίζει για την παροχή των αναγκαίων διευκολύνσεων σε χώρους και σε εξοπλισμό και εποπτεύει τα μέλη του Ε.Τ.Π. όπου η συμβολή τους κρίνεται αναγκαία. Επίσης εισηγείται στον προϊστάμενο του τμήματος τη διάθεση των απαραίτητων χρηματικών ποσών για αναλώσιμα υλικά κ.λπ. Για πτυχιακές εργασίες που πραγματοποιούνται σε χώρους εκτός Τ.Ε.Ι., ο επιβλέπων εκπαιδευτικός περιορίζεται στο επιστημονικό - τεχνικό μέρος της εργασίας.

Επίβλεψη πτυχιακής εργασίας μπορεί ν' ανατεθεί σε τακτικά ή έκτακτα μέλη Ε.Π. άλλου τμήματος ή γενικού τμήματος μετά από κοινή απόφαση των συμβουλίων των δύο τμημάτων.

5. Η επεξεργασία της πτυχιακής εργασίας μπορεί να επεκταθεί και πέρα από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου σπουδών, ανάλογα με την έκταση και τις απαιτήσεις του θέματος.

6. Μετά την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας και ύστερα από έγκριση του επιβλέποντα εκπαιδευτικού, υποβάλλεται μέσω του πρωτοκόλλου στο τμήμα. Το συμβούλιο του τμήματος ορίζει ημερομηνία μέσα στο χρόνο μαθημάτων, κατά την οποία γίνεται παρουσίαση της πτυχιακής εργασίας ή αριθμού πτυχιακών εργασιών ενώπιον τριμελούς επιτροπής από μέλη του Ε.Π. του τμήματος συναφούς ειδικότητας εκ των οποίων ο ένας είναι ο εισηγητής. Την παρουσίαση αυτή μπορούν να παρακολουθήσουν όλα τα μέλη του Ε.Π. και οι σπουδαστές της σχολής.

7. Σε περίπτωση έλλειψης μελών του Ε.Π. συναφούς ειδικότητας στο ίδιο τμήμα, η επιτροπή συμπληρώνεται από μέλη άλλου τμήματος ή γενικού τμήματος που έχουν συνάφεια με το αντικείμενο. Τα μέλη της επιτροπής παρακολουθούν την παρουσίαση της εργασίας και υποβάλουν διευκρινιστικές και εξεταστικές ερωτήσεις, ώστε να διαμορφώσουν άποψη για την ορθότητα και την πληρότητα της λύσης που δόθηκε στο πρόβλημα και για το βαθμό συμμετοχής καθενός από τους συμμετέχοντες στην επεξεργασία του θέματος σπουδαστές. Τα μέλη της επιτροπής εξέτασης της πτυχιακής εργασίας αποφασίζουν κατά πλειοψηφία, ύστερα από πρόταση του επιβλέποντα εκπαιδευτικού για το βαθμό που θα δοθεί στην πτυχιακή εργασία ή σε καθένα από τους συμμετέχοντες στην ομάδα επεξεργασίας ξεχωριστά.

8. Σε περίπτωση που μία πτυχιακή εργασία κριθεί ελλιπής, αναπέμπεται για συμπληρωματική επεξεργασία, οπότε επαναλαμβάνεται η διαδικασία υποβολής και παρουσίασης, όπως ορίζεται στις παραγράφους 6 και 7 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 17.

Βαθμός πτυχίου. Ανακήρυξη πτυχιούχων.

1. Ο βαθμός πτυχίου εξάγεται με προσέγγιση δύο (2) δεκαδικών ψηφίων και προκύπτει από τον τύπο :

$$B = \frac{\delta 1\beta 1 + \delta 2\beta 2 + \dots + \delta n\beta n}{\delta 1 + \delta 2 + \dots + \delta n}$$

όπου $\beta 1\beta 2 \dots \beta n$ είναι οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που παρακολούθησε ο σπουδαστής και $\delta 1\delta 2 \dots \delta n$, οι αντίστοιχες διδακτικές μονάδες σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του διατάγματος αυτού.

Στα μαθήματα περιλαμβάνεται και η πτυχιακή εργασία με τον αριθμό διδακτικών μονάδων που ορίζεται στην ίδια παράγραφο του άρθρου 4 του παρόντος.

2. Ο/Η τελειόφοιτος των Τ.Ε.Ι. ανακηρύσσεται πτυχιούχος, αφότου συμπληρώθηκαν όλες οι απαιτούμενες σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 27 του νόμου 1404/1983, προϋποθέσεις και ειδικότερα από τη χρονολογία που κατατέθηκε μέσω πρωτοκόλλου της σχολής και η τελευταία προϋπόθεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Άρθρο 18.

Τίτλοι σπουδών.

1. Στους σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. χορηγούνται οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών :

- α) βεβαίωση σπουδαστικής κατάστασης
- β) πιστοποιητικό αποφοίτησης
- γ) πτυχίο

2. Η βεβαίωση σπουδαστικής κατάστασης αποτελεί αντίγραφο του βιβλιαρίου σπουδών του σπουδαστή.

3. Το πιστοποιητικό αποφοίτησης επέχει θέση αντιγράφου πτυχίου.

4. Ο τύπος του πτυχίου καθορίζεται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 27 του Ν. 1404/1983.

Άρθρο 19

Βιβλιάριο σπουδών, σπουδαστική ταυτότητα, εισιτήριο.

Στους σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. χορηγούνται : α) βιβλιάριο σπουδών και β) σπουδαστική ταυτότητα ο τύπος και το

περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με απόφαση του υπουργού εθνικής παιδείας και θρησκευμάτων. Στους σπουδαστές των ΤΕΙ χορηγείται επίσης και ειδικό σπουδαστικό εισιτήριο σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 20.

Τηρούμενα βιβλία στο τμήμα και τη σχολή.

1. Για την παρακολούθηση της σπουδαστικής κατάστασης του τμήματος τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία και πρακτικά :

- α) Μητρώο σπουδαστών
- β) Μητρώο πτυχιούχων
- γ) Βιβλία παρουσιών
- δ) Βιβλίο πρακτικών συμβουλίου του τμήματος
- ε) Βιβλίο πρακτικών γενικής συνέλευσης του τμήματος.

2.α) Ο τύπος και το περιεχόμενο του Μητρώου σπουδαστών καθορίζεται στον εσωτερικό κανονισμό των Τ.Ε.Ι.

β) Το βιβλίο παρουσιών όπως και των πρακτικών του συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης του τμήματος αποτελείται από τα επί μέρους δακτυλογραφημένα έντυπα ή

πρακτικά τα οποία στο τέλος κάθε χρόνου βιβλιοδετούνται και αρχειοθετούνται χρονολογικά.

3. Σε επίπεδο σχολής τηρείται μόνο βιβλίο πρακτικών του συμβουλίου σύμφωνα με την περίπτωση β της προηγούμενης παραγράφου, καθώς επίσης και καρτελλο-αρχείο (σύστημα KARDEX) του σπουδαστικού δυναμικού όλης της σχολής.

4. Ανάλογα με τις τεχνικές του δυνατότητες, κάθε Τ.Ε.Ι. μπορεί να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή για την τήρηση της σπουδαστικής κατάστασης και να χορηγεί επίσημα επικυρωμένα αντίγραφα αυτής στον ενδιαφερόμενο σπουδαστή.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του Διατάγματος αυτού.

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 1984

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ

